

til at skilte i denne Sag med Statsdriften. For mig er det Hovedsagen, at man faar den Ordning, som er den bedst mulige og den mest forsvarlige baade økonomisk og med Hensyn til Driften, ogsaa for Børnenes Skyld. Og her indrømmede det ærede Medlem, at det, hvorpaa det egentlig kom an, var, at man fik en god Mand til at staa i Spidsen for Anstalten. Ja, det ærede Medlem sagde endogsaa, at naar man blot fik en dygtig Mand, gik det nok, hvilken Form man saa end valgte. Det er ogsaa min Tro, og derfor er det min Hovedbestræbelse i denne Sag at finde en saadan dygtig Mand; jeg har det Haab, at det skal kunne lykkes, men det er i Virkeligheden deri, Vanskeligheden ligger. Lykkes det at finde en dygtig Mand, tror jeg, at man kan faa Anstalten dreven saaledes, at den endogsaa kan bære sig økonomisk, og saa bliver der slet ikke Tale om at forhøje Plejelønnen, som det ærede Medlem talte om, thi der findes ikke i Lovforslaget nogen Bestemmelse om, at Plejelønnen skal forhøjes. Tværtimod, det er mit Ønske, at den ikke skal forhøjes, det er mit Ønske, at Anstalten maatte kunne drives saaledes, at det ikke bliver nødvendigt at forhøje Plejelønnen, og det tror jeg ogsaa kan lade sig gøre, navnlig naar vi komme ud over det første Aars Vanskeligheder. Men i det første Aar kan der gerne komme Vanskeligheder til Stede; selv om saadanne skulde komme, mener jeg endda, at man ikke bør forhøje Plejelønnen, men at man hellere bør søge Hjælp hos Lovgivningsmagten ved en Tillægsbevilling, saa at man kom i god Gang med det hele. Det er da mit Haab, at det ikke bliver nødvendigt at forhøje Plejelønnen.

Jeg har blot i Bemærkningerne til Lovforslaget anført, at det er en Udvej, der kan vælges og ogsaa efter min Formening bør vælges, naar Balance ikke kan skaffes til Veje paa anden Maade. Men det er mit Haab, at Balance kan skaffes til Veje, og saa vil der ikke blive Tale derom. Det ærede Medlem drog til Fælt mod mine Udtalelser om Bekostningerne ved Aandssvage-, Blinde- og Døvstummeinstitutterne. De Tal, jeg har anført, ere rigtige nok, og skulle nok holde Stik, og det ærede Medlem kan ikke overbevise nogen om, at det er vanskeligere at have med døvstumme at gøre, som have deres fulde Aandsevner, end at have med Idioter at gøre, som tit ere saa vanskelige, at der skal en

Opsynsmand til for hver af dem. I Virkeligheden ere de første langt lettere end de sidste at behandle paa Institutter.

Det andet Mindretal har ogsaa et særligt Standpunkt, som blot er det modsatte, nemlig, at Anstalten skulde være helt privat; det er altsaa den modsatte Yderlighed. Flertallet staaer her i Centrum og har en Fløj til hver Side, den ene vil have Statsdrift fuldt ud, den anden vil have Privatdrift. Som Yderlighederne ofte mødes, mødes ogsaa her de to Fløje i den Betragtning, at Staten skulde købe Anstalten; vi skulde optage en Bevilling paa Finansloven, hvorved Staten blev i Stand til at købe Anstalten. Det sidste Mindretal vil saa have, at Ministeren skal have et Aar at løbe paa, som det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (J. Jensen) udtrykte sig, og i det Aar skal han se at finde en dygtig Privatmand med 60,000 Kr. i Lommen, der kan overtage Anstalten helt og saa faa Tilskud fra Statskassen. Nu vil jeg sige, at det vil efter min Mening blive en slettere Ordning end den, det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) foreslaar, thi det vilde føre med sig, at i det Aar, man skulde lede efter denne Guldfugl med 60,000 Kr. i Lommen, maatte man indrette sig rent foreløbigt med en Forstander, der kun skulde sidde et Aar. Hvad det blev for en Mand, det ved jeg ikke. En dygtig Mand blev det foreløbig ikke, man kunde leje til at passe Anstalten, og en midlertidig Ordning, hvorved man kunde indrette sig, vilde komme til i høj Grad at genere Opdragelsesanstalten, saa jeg tror, at Forholdene derovre vilde blive omtrent umulige i den Tid. Naar saa Aaret er forløbet, er det min Overbevisning, at jeg ikke finder den rette Mand alligevel; thi Pædagoger med 60,000 Kr. i Lommen ere meget sjældne, jeg kender i Øjeblikket slet ingen, og fandt man en Mand med 60,000 Kr. i Lommen, vilde han sikkert anvende dem til et Hjem, han selv vilde oprette, og han vilde neppe drage til Himmelbjerggaarden og overtage denne Anstalt, det tror jeg ikke. Jeg støtter mig her til Erfaringer, man har gjort paa lignende Maade. Disse store Skoleanstalter, man har, kan i Virkeligheden vanskeligt i Længden have af en enkelt Mand. Vi se jo, hvorledes Askov Højskole, som er en stor Anstalt, er gaaet over til at blive en selvejende Institution. For Ministeriet foreligger der i Øjeblikket Andragende fra Ladelund Højskole om ligeledes at maatte gaa over til at blive en selvejende Insti-